

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

„Erasmus+“ KA1 projektas „Sėkminga jaunimo mokykla: efektyvus specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymas ir klasės valdymas“ Nr. 2019-1-LT01-KA101-060296.

Kūrybinės dramos metodas: kuo įdomus šis metodas ir kodėl jį verta naudoti pamokose

Vilniaus „Gijos“ jaunimo mokykla 2019 metais pradėjo įgyvendinti „Erasmus+“ KA1 projektą „Sėkminga jaunimo mokykla: efektyvus specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymas ir klasės valdymas“ Nr. 2019-1-LT01-KA101-060296. Šio projekto metu net aštuoni „Gijos“ jaunimo mokyklos mokytojai vyksta kelti kvalifikacijos į įvairias Europos mokymo institucijas, semiasi teorinės ir praktinės patirties iš įvairių šalių pedagogų, psichologų ir švietimo ekspertų.

2019 metų spalio 14 – 18 dienomis Vilniaus „Gijos“ jaunimo mokyklos chemijos mokytoja Edita Skarbutovič ir etikos mokytoja Kristina Martinavičiutė dalyvavo penkias dienas trukusiuose mokymuose „Kūrybinės dramos metodai mokiniams, turintiems individualiųjų poreikių“, kuriuos organizavo „Utopia Education and Art Organization“, Antalijoje, Turkijoje.

Šie kursai buvo skirti tiems, kurie nori sužinoti kas tai yra dramos metodas ir kaip jį taikyti dirbant su mokiniais, turinčiais individualiųjų poreikių. Šiuose mokymuose tikrai buvo vertinga visų pirma susipažinti kas gi yra dramos metodas ir kaip jį panaudoti praktiškai. Dramos metodas veikia vaiko intelektą, žadina jo jausmus. Todėl šio metodo panaudojimas mokymo ir mokymosi procese remiasi susiliejančio ugdymo ir ugdymosi nuostatomis. Kad suvoktume dramą kaip metodą susiliejančio ugdymo sistemoje, turime suvokti ir humanistinio ugdymo principus, kurie yra esminiai, nes įgalina puikiai ugdyti mokinio asmenybę, jo tarpasmeninio bendravimo įgūdžius.

Norėtume pasidalinti su visais tomis žiniomis, kurias įgijome mokymuose bei kelionės išpūdžiais.

Dramos metodas – kas tai?

„Dramos metodas – tai mokymo metodas, leidžiantis mokiniui suvokti socialines, universalias ir abstrakčias sąvokas mąstant konkrečių pavyzdžių pagalba, pvz.: tokius dalykus kaip istorijos, chemijos sąvokos (*vandenilis*) įkūnijant vaidmenimis per specialiai suformuotą grupinę veiklą.

Naudojama kūno kalba, erdvė, įvairūs daiktai, muzika, žaidimo elementai, įvairios improvizacinės technikos.

Esminė dramos metodo nuostata – dramos ženklais pajusti santykį su savimi, su gamta, su reiškiniu, technologija, pasekme, vyksmu.

Dramos metodas gali būti naudojamas kaip edukacinė inovacija. Dramos metodas remiasi susiliejančio ugdymo nuostatomis: mokinys mokosi–mokytojas konsultuoja. Nėra jokių visiškai apibrėžtų instrukcijų, kaip ir kada taikyti dramos metodą.

Šis metodas tinka, kai:

- norime leisti mokiniams samprotauti;
- skatiname mokinių kūrybiškumą;
- skatiname priimti nuomones ir idėjas;
- skatiname mokinius aktyviai įsitraukti į ugdymo procesą;
- norime garantuoti mokiniams, kad iš jų nebus juokiamasi;
- norime parodyti, kad kiekvienas mokinys geba atskleisti save, įgyti ir parodyti žinias dramos ženklais.

Dramos metodas skatina mokymosi motyvaciją, nes suteikia galimybę didinti įvairių pamokų efektyvumą, leidžiantį išlaikyti nuolatinį gyvą mokinių susidomėjimą dėstomu dalyku, sudarantį sąlygas sėkmingam žinių įsisavinimui.

Metodų pavyzdžių galite rasti čia:

<https://dramaresource.com/drama-strategies/>

<https://takelessons.com/blog/drama-techniques>

Dramos metodo taikymas:

Taikant dramos metodą galima sudaryti mokiniams sąlygas mokytis ir kitais pedagoginiais modeliais:

- individualus mokymasis kartu su mokytoju;
- darbas poromis;
- darbas mažomis grupelėmis.

Taikant dramos metodą, svarbiausias privalumas yra visiškas visų mokinių užimtumas, savarankiškai pereinant nuo vieno prie kito lygio. Tuo pasiekama tikra laisvė ir teisingumas.

Mokinio pastangos, pasitikėjimas juo derinami su savikontrole, kontrole ir tarpusavio kontrole, pagarba bei pagalba.

Taikant dramos metodą, reikia sudaryti galimybę pačiam mokiniui vertinti savo darbą, draugo atliktą užduotį, daryti išvadas, siūlyti technologijas bei priimti sprendimus.

Pateikiame keletą dramos metodo pavyzdžių:

Dramos žaidimai. Supažindinant mokinius su drama, dažnai naudojami dramos žaidimai ir pratimai. Ši veikla paprastai yra labai skatinanti dalyvauti. Yra keletas knygų, kurios buvo parašytos apie dramos žaidimų naudojimą, kurios gali būti puikus šaltinis visiems, norintiems įtraukti dramos žaidimus į savo veiklą. Augusto Boalo „Žaidimai aktoriams ir neaktoriams“ yra bene geriausiai žinomas tarptautiniu mastu ir apima jo gyvenimo darbus bei šimtus žaidimų. Tačiau yra ir mažesnių knygų, kurios yra puikūs praktiniai vadovai. Pavyzdžiui, Bernie Warreno dramos žaidimai yra puiki knyga tiems, kurie nori išbandyti dramos žaidimus pirmą kartą.

Chorinis kalbėjimas. Chorinis kalbėjimas tai metodas, kai mokiniai skaito garsiai, paskiriamos skirtingos teksto dalys skirtingiems mokiniams. Choriniam kalbėjimui galima naudoti tokius tekstus kaip rimai, poezija. Mokiniai gali eksperimentuoti su savo balsu, garsiniais gestais ir judesiais.

„Lentelės“. Lentelėse mokiniai kuria vaizdinius savo kūnais, pabrėžia pagrindines detales ir santykius. Šis metodas yra tarsi užšaldytos scenos kūrimas ir paprastai apima bent tris lygius. Mokiniai sutelkia dėmesį į veido išraiškas, žodžius/garsus, kūno kalbą. Ši technika naudinga ugdant mokinių kūno suvokimo įgūdžius, bendravimo su aplinkiniais įgūdžius.

Improvizacija. Improvizacija – tai raginimas reaguoti, veikti ir kurti esamuoju momentu, tai reakcija į artimiausios aplinkos stimulą. Improvizacija gali būti puiki įžanga į vaidmenų žaidimą. Mokiniai improvizuodami susitelkia į kūno poziciją, veido išraišką, skatinamas jų kūrybiškumas.

Vaidmenų žaidimas. Vaidmenų žaidimas leidžia mokiniams vaidinti personažą realioje ar įsivaizduojamoje situacijoje. Viena iš paprasčiausių šios užduoties formų yra tokai, kai mokinys vaidina save, susidūręs su įsivaizduojama situacija. Taip pat gali būti vaidinami realaus gyvenimo ar įsivaizduojami personažai įvairiose situacijose. Vaidmenų žaidimai gali būti naudojami daugelyje pamokų. Pvz.: gali būti vaidinamas atkūrimas: mokiniai atlieka scenas iš istorinio laikotarpio arba istorijos sceną.

Dramos metodo privalumai:

1. Stiprina pasitikėjimą: netgi droviausi mokiniai sustiprina savo savigarbą
2. Padeda susikaupti, mokiniai skatinami įsiklausyti į vienas kito idėjas ir mintis.
3. Padeda lavinti kalbos ir bendravimo įgūdžius: mokantis naujų dainų, žaidžiant naujus žaidimus ir dalyvaujant vaidybiniuose žaidimuose, labai ugdomas mokinio žodynas. Mokiniai yra skatinami išreikšti save tiek žodžiu, tiek veido išraiška ir kūno kalba.
4. Skatina bendradarbiauti: kiekviena dramos veikla (dramos žaidimai, improvizacijos, dainavimas kartu) reikalauja bendradarbiavimo. Mokiniai greitai supranta, kad norint iš užsiėmimų išnaudoti kuo daugiau naudos, bendradarbiavimas yra labai reikalingas įgūdis!
5. Gerina skaičiavimo įgūdžius. Skaičiuoti ritmų skaičių dainoje, skaičiuoti žvaigždžių skaičių stovyklaujant ar skaičiuoti, kiek kiaušinių įmušti į pyragą.

6. Drama padeda mokiniams suprasti juos supantį pasaulį. Per dramos metodus supažindiname mokinius su įvairiomis realiomis ir įsivaizduojamomis situacijomis, didiname jų susidomėjimą pasauliu, kuriame jie gyvena, ir skatiname jų smalsumą.
7. Ugdomas emocinis intelektas. Skatinant vaikus „išvaidinti“ įvairias emocijas saugioje ir palankioje klasės aplinkoje, jie gali geriau suprasti savo jausmus ir ugdyti empatiją kitiems.
8. Padeda fiziniam vystymuisi. Užsiėmimų metu naudojama muzika, judesiai, įvairūs žaimai—visa tai skirta padėti vaikams įvaldyti augantį kūną.
9. Lavina kūrybiškumą. Mokiniai patys gali vadovauti mažoms dramos situacijoms, sugalvoti problemų sprendimus, reaguoti įvairiais būdais.
10. Šio metodo naudojimas puoselėja draugystę: kai žmonės kartu juokiasi, mokosi ir auga, jie tikrai tampa artimesni.

Taikant dramos įvairiose pamokose svarbu turėti detalizuotą planą. Labai svarbu apgalvoti šiuos aspektus:

1. Ką darome prieš pamoką?

Motyvacija: a) kaip pamoka siejasi su mokinių asmenine patirtimi ir interesais? b) ką po pamokos mokiniai gebės padaryti ateityje? c) kaip pamoka siejasi su kitomis nagrinėtomis temomis, kokiais jau turimais mokinių įgūdžiais yra remiamasi? d) kokios mano galimybės taikyti dramos metodą pamokoje? Kokios grėsmės?

Tikslai: a) kokios konkrečios žinios bus perduodamos? b) kaip mokiniai pasinaudos šiomis žiniomis? c) kaip dramos ženklais mokiniai parodys įgytas žinias? d) ką mokiniai privalo žinoti ar sugebėti, kad galėtų sėkmingai mokytis taikant dramos metodą?

Pamokos įvertinimas: kaip sužinosiu, kiek mokiniai išmoko, kaip tai išmatuosiu?

Turimų pamokos priemonių ir laiko paskirstymas: a) kaip paskirstysite turimas priemones ir laiką pamokoje? b) kokias aplinkos savybes bus galima panaudoti taikant dramos metodą? c) kokių papildomų priemonių man reikia?

2. Kas vyks pamokos metu?

Mokinių suaktyvinimas: a) kaip mokiniai bus skatinami pasirinkti tam tikrus vaidmenis, suvaidinti reikalingas situacijas, užduoti klausimus taikant dramos metodą?

Prasmės suvokimas: a) kaip mokiniai nagrinės turinį?

Refleksija: a) kaip mokiniai pasinaudos pamokos metu įgytomis žiniomis? b) kaip jie atsakys į klausimus naudodami dramos ženklus?

Užbaigimas: a) kokie galutiniai pamokos tikslai gali būti pasiekti?

3. Kas vyks po pamokos?

Po pamokos galima mokinių paklausti:

- Kas man patiko šioje pamokoje?
- Kaip jaučiausi pamokoje?
- Kas man nepatiko šioje pamokoje?
- Apie ką ši pamoka skatino pagalvoti?
- Kaip apibūdinau savo darbą?
- Koks buvo pamokos tikslas? Ar jis svarbus man?
- Ar buvo įdomu?
- Kas man buvo svarbiausia pamokos metu?
- Ar kilo kokių nors naujų minčių? Kokių?

Po mokymų Turkijoje jaučiamės patobulėjusios ir įgijusios įvairių žinių: kaip dirbti pamokose naudojant įvairius metodus; kaip efektyviau įtraukti specialiųjų poreikių turinčius mokinius į ugdymo procesą; kaip tobulinti pagalbos mokiniui teikimą ir valdyti klasę. Dabar galime kūrybiškiau organizuoti pamokas, pritaikyti jas įvairių poreikių turintiems mokiniams.

Pamokos gamtoje - tai kitokia erdvė mokytis:

Su mokiniais:

Biologijos pamoka gamtoje:

Su mokytojais ir šeimnininkais:

Vizitai mokyklose (gimnazija):

Jauki mokyklos aplinka:

Įvairios mokyklos erdvės:

Īspūdinga mēlynoji mečetē ir Stambulas:

Straipsnį parengē:

Chemijos mokytoja Edita Skorbutovič

Etikos mokytoja Kristina Martinavičiutė

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai, „Erasmus+“ programos lėšomis, kurią Lietuvoje administruoja Švietimo mainų paramos fondas.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union